

# KĀ BIEDRI LEMJ, TĀ KOOPERATĪVS RĪKOJAS

1993. gadā dibinātā LPKS *Daiva* ir viens no pirmajiem pēc valsts neatkarības atjaunošanas dibinātajiem kooperatīviem. Patlaban tajā apvienojušies 84 biedri, kas Vidzemē izmanto kooperācijas priekšrocības augkopībā – izdevīgus graudu pirmapstrādes pakalpojumus, sēklas materiāla, minerālmēsļu un augu aizsardzības līdzekļu piegādes, ražas pārdošanu par izdevīgu cenu, kā arī citus pakalpojumus. LPKS *Daiva* valdes priekšsēdētājs Arnis Ķibers (attēlā) intervijā *Agro Topam* stāsta par šāgada dabas apstākļu ietekmi uz kooperatīva biedru ražu, tirgus situāciju un ģimenes saimniecību iespējām.



Kooperatīva *Daiva* graudu torņos patlaban ir vieta 30 000 tonnām graudu. Tas ir pietiekami kooperatīva 84 biedru vajadzībām.

## UZZIŅA

### Jeru pagasta LPKS *Daiva*:

- dibināšanas gads – 1993.;
- specializācija – graudu pirmapstrāde un pārdošana;
- biedri – 84;
- biedru apstrādātā zeme – aptuveni līdz 6000 ha;
- darbinieki – 12 (sezonas laikā);
- finanšu rādītāji – naudas apgrozījums 3,7 milj. eiro, peļņa 0,1 milj. eiro (2020. g., avots *firmas.lv*).

## ULDIS GRAUDIŅŠ

– Kāda kooperatīvam bija nu jau gandrīz aizvadītā graudaugu un pākšaugu audzēšanas sezona?

– Sākums bija ļoti daudzsološs. Jūnija sākums augiem bija pietiekami mitrs, lietains un arī silts. Cerējām, ka viss augs, būs laba raža. Pirms Līgo svētkiem lijušajam lietum sekoja sausuma laiks līdz 12. augustam. Jūlijs bija ļoti sauss un karsts, tāpēc saimnieki vasarājiem kūla vien pusi no ierastās raža. Bīrums miežiem no 1 ha bija aptuveni 2–3 tonnas, parasti ir vairāk nekā 5 t/ha. Auzām arī izauga *pusražā*, auzu graudi ir ar ļoti vieglu svaru. Patlaban dzirdam par pārtikas auzu deficītu visā Eiropā. Auzas izauga sīkas, vārpa tukšas, tādējādi bija maz pārtikai derīgo auzu. Protams, ekstremālie dabas apstākļi ietekmēja tilpummasu un

kvalitāti arī vasaras kviešiem. Ziemas kviešu ražu dabas apstākļi ietekmēja mazāk – raža bija laba, 5–6 t/ha un pat vairāk. Arī kvalitāte šai kultūrai bija salīdzinoši laba, lai gan tilpummasa bija mazāka nekā parasti. Sausajā laikā graudi nebija piebrieduši tik lieli kā vajadzētu.

Kulšanas laiks bija gandrīz ideāls, lietus vēl nebija sācies. Kviešiem vidējais mitruma procents bija 15%, auzas no lauka nāca pat ar mazāku nekā 12% mitrumu. Jūlija pēdējā un augusta pirmajās divās nedēļās nokūlām 80% no visas ražas. Visā manā lauksaimnieka darbībā, kopš 1992. gada, šajā sezonā kulšana masveidā sākās visagrāk – 19. un 20. jūlijā. Šogad pavasaris bija vēls, šķita, arī kulšana būs vēlu, tomēr dabas apstākļi šīs prognozes koriģēja, mums nācās pielāgoties.

– Vai patlaban, 27. septembrī, ir nokultas visas kultūras?

– Šobrīd vēl gatavojas griķi. Tos plānojam kult, sākot ar 28. septembri. Mūspusē jau bijušas pirmās salnas, griķiem ir jāapzūst, jānovelkas, tad tos labāk varēsim nokult. Esam dzirdējuši, ka Lietuvā populāri ir miglot griķus ar *raundapu*, tad tie ātrāk nogatavojoties, turklāt tādējādi varot iznīcināt arī visas nezāles. Pārtikas griķu kvalitātei šī *tehnoloģija* noteikti nav ieteicama, tāpēc ar saviem zemniekiem vienojāmies šādu miglošanas taktiku nelietot. Šā iemesla dēļ mūsu biedru audzētie griķi augsti kotējas gan Polijā, gan arī Lietuvā, jo tie audzēti bez *raundapa* izmantošanas kulšanas periodā. Mēs jau ļoti sen iesakām zemniekiem gatavināt griķus dabīgā ceļā. Ja nav arī salnu, tie gatavojas tāpat, zemākā temperatūrā augs dabiski zaudēt mitrumu. Tomēr dabīgā griķu gatavošanās var ievilkties līdz oktobra beigām vai novembra sākumam.